

SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ KAPLE SV. FLORIÁNA A ŠEBESTIÁNA DNE 5.5.2018

10,00 hod. – státní hymna

- Sbor Jaroslav (Ave Maria)

Srdečně Vás všechny vítám, ať místní nebo přespolní, ať mladé nebo starší, na kopci zvaném Starý hrad, u kaple sv. Floriána a Šebestiána, která vstala z popela po 72 letech. Je to pro tuto generaci vzácná příležitost seznámit se s dílem, které zde stálo od roku 1703 až do 18. dubna 1945.

Mám velkou radost, že mé pozvání přijal emeritní světící biskup arcidiecéze olomoucké, Mons. Josef HRDLIČKA. Vítám Vás, otče biskupe, ve Bzenci a věřím, že společně prožijeme krásný den. Srdečně zdravím další církevní zástupce, a to místního faráře Jerzyho Szwarce, farářku Sboru církve Československé husitské Mgr. Ivu Pospíšilovou. Srdcem bude s námi otec Waldemar Grieger, který má povinnosti v Nitře a Peter Majda, který slaví 25 let kněžství.

Vítám i další hosty, a to senátorku a starostku obce Ratíškovice paní Ing. Aničku Hubáčkovou, předsedu SMO ČR a starostu Kyjova Mgr. Františka Lukla, starostu a místostarostu města Veselí nad Moravou Ing. Miloše Kozumplíka a JUDr. Petra Koláře. V této chvíli chci přivítat všechny starosty Mikroregionu Bzenecko a starosty dalších obcí a měst z našeho regionu, kteří jsou zde s námi. Nesmím zapomenout na ty, kteří toto nádherné dílo vytvořili. Od projektanta Ing. Marka Fialy, přes statika Ing. Jiřího Ilčíka, stavební dozor paní Ing. Kateřinu Miholovou, Antonína a Ing. Dušana Haplových, pana Františka Dvořana st. a Ing. Pavla Lesovského, pana Břetislava Vašíka, Ing. Romana Ostrézi, místního rodáka akadem. sochaře Jiřího Fuchse, pana Miroslava Horkého, pana Karla Nevřivého a pana Tomáše Madaje. Zvláště chci přivítat zhotovitele stavby, zástupce firmy MSO Kyjov, a to majitele pana Ing. Ludka Šebestu, nejdůležitější osobu při realizaci, stavbyvedoucího Ing. Lukáše Kůřila a Ing. Václava Šašinku.

Mé přivítání patří i všem zastupitelům města Bzence, památkářům, majitelům a ředitelům místních firem.

Naše pozvání přijal i starosta družebního města Egelnu pan Reinhard Luckner. Herzlich willkommen herr burgermeister aus Stadt Egeln Reinhard Luckner

Dovolte, abych krátce vzpomněl na historii kaple a vznik nového díla.

Kapli nechal postavit v r.1703 Erdman Krištof, hrabě z Proskova. Dnešní podoba je věrnou kopií původní kaple, jen přišlo k navýšení věže kaple o 1,5 metru. Důvodem byla možnost vytvoření vyhlídky široko do krajiny.

Výtah z historických záznamů o kapli sv. Floriána a sv. Šebestiána:

Zevnějšek kaple je ladně a bohatě rozčleněn. Vnitřní zařízení kaple je dřevěný oltář, dva andělé, kříž a čtyři svícny. Nad oltářem byl velký obraz sv. Floriána od neznámého malíře. Černý dřevěný rám měl pozlacenou řezbu.

Za císaře Josefa II. byla kaple r. 1783 úředním rozkazem zavřena. O 10 let později byly služby boží zase povoleny. Kaple trpěla bouřemi a vichřicemi, takže bylo třeba častých oprav. Již 2. července 1731 ji zasáhl blesk a zapálil střechu. V roce 1852 opravila kapli obec a tehdy asi byla všechna okna ze dvou třetin zazděna, otvory oken plechovými okenicemi opatřeny a římsy nad nimi otlučeny, čímž vzhled kaple velmi utrpěl.

Zkáza byla dovršena, když 15. září 1915 navečer opět zasáhl blesk věž, sjel na střechu, ji zapálil a od hořící střechy vzňala se pak věž. Kaple byla pojištěna, ale pro nedostatek řemeslníků (v období války) se muselo počkat na příznivější dobu. Až v r. 1923 daroval majitel bzeneckého panství p. Antonín Magnis dříví na střechu a věž, Státní památkový úřad a obec finanční prostředky a začala obnova kaple. Ta byla zadána bratrům Hromadovým, stavitelům z Bzence. V té době byl prezidentem T.G. Masaryk, papežem Pius XI, arcibiskupem olomouckým Dr. Leopold Prečan, farářem bzeneckým Ferdinand Břeský a starostou František Kučera.

K jejímu druhému svěcení přišlo 5. října 1924 z rukou Dr. Karla Wisnara, světícího biskupa v Olomouci, za přítomnosti místních a okolních kněží a přčetného domácího i přespolního lidu. Druhá pohroma přichází dne 18. dubna 1945 , při osvobození města Bzence. Ustupující německá vojska vyhodila kapli do povětří a zanechala za sebou zkázu, která 72 let připomínala II. světovou válku. Obnova kaple nešla řešit jednoduše. Občané v padesátých letech konali dvě sbírky na obnovu kaple. Tehdejší vedení radnice však údajně použilo peníze na vodovod a vydláždění náměstí.

Za postavení kaple bojoval v r. 1968 i blatnický farář Antonín Šuránek. Nepodařilo se mu přesvědčit tehdejší vedení, které nemělo zájem památku obnovit, a tak torzo chátralo povětrnostními vlivy a stále se zmenšovalo.

Po roce 1990 se obnovuje Muzejní spolek a ten si do svého plánu dává kromě jiných úkolů i obnovu kaple sv. Floriána a Šebestiána. Přicházejí i iniciativní občané a doporučují dominantu města postavit. Po roce 2014 vystupují na zastupitelstvu města Ing. Marek Fiala a MUDr. Igor Máčala a nabízejí pomoc pro hledání možností získat dotace na uvedenou stavbu. Ani jejich aktivita nepřináší zdroje, ale v prosinci roku 2015 předkládáme zastupitelstvu při schvalování rozpočtu na r. 2016 návrh na uvolnění financí z rozpočtu města Bzenec ve výši 12 mil. Kč. Záměr byl schválen, a tak jsme začali s průzkumem území, projekčními pracemi, statickými posudky. Po sečtení všech nákladů byla částka upravena na 15,2 mil. Kč a schválena zastupitelstvem do rozpočtu města na r. 2017. Bylo vyhlášeno výběrové řízení na zhotovitele stavby a vítězem se stala společnost MSO Kyjov. Dnes můžeme s klidným svědomím říci, že to byla trefa do černého. Firma se se stavbou vypořádala skvěle a za devět měsíců bylo hotovo. Za to jim patří velký dík.

Přesto, že stavba měla své dobré vedení, já jsem přesvědčen o tom, že byla řízena shůry. Mám pro to několik vysvětlení.

Zprv jsme měli velké obavy při odkrývání trosek kaple. Od roku 1945 byly ještě zčásti na místě a víme, že řada našich občanů zde při odminovávání terénu přišlo o zdraví. Podařilo se a žádná nečekaná událost se nekonala.

Za druhé při samotné stavbě jsme si kladli otázku, kde skončila socha Panny Marie, která byla ve výklenku nad vchodem do kaple. Něco nám vnitřně říkalo – běžte na hřbitov, tam ji naleznete. A opravdu se tak stalo. Rodina Šebestova snesla sochu a uložila ji na náhrobek hrobu. Požádali jsme potomky o možnost si jí vzít. Rádi nám dali souhlas a my jsme sochu nechali zrestaurovat a je opět na svém místě.

Třetí zvláštností je upozornění naším občanem, abych prostudoval paměti otce Šuránka, kde najdu zajímavou informaci. Hledal jsem tedy na internetu a opravdu jsem našel tento článek

Dramatické dny dubna a května 1945 prožíval Pater Šuránek u sv. Antonína a v nejbližším okolí. Události přechodu fronty zanechaly na něj nesmazatelné dojmy. Když německá armáda ustupovala z města Bzenec vyhodila do vzduchu jeho dominantu – kostelík sv. Floriána, který pocházel z r. 1703. Vznik jeho byl z času vzniku kaple sv. Antonína nad Blatnicí. Každý kříž u cesty a Boží muka v poli, jako by tím více zpřítomňovali Boží blízkost, jako by se za nás modlili.

A tím více kostel, kde se koná „Nejsvětější oběť“ – mše svatá! Jak velmi mu leželo na srdci to, co z kostela sv. Floriana zbylo: ruina, kterou bylo ještě možno zachránit!

V roce 1968 vzniklo v Bzenci sdružení na obnovu „sv. Floriána“. Leč ti, kteří se domnívali, že jsou mocní, raději viděli kolem sebe ruiny, než krásu – která by připomínala zbožnost dřívějších pokolení.

Po jednání s odpovědnými zástupci MěstNV ve Bzenci, které bylo ovlivněno událostí 21. srpna 1968, skončilo vše, jako mnohé jiné akce, bolestným zklamáním. 29.8.1971 přinesla paní Františka Bezchlebová, vdova po kostelníkovi Františku Bezchlebovi, rozbitý kříž – tělo – Krista Pána, z kaple sv. Floriána, bzeneckého hradu, P. Antonínu Šuránkovi k sv. Antonínku. Přinesla také „Paměti města Bzence“ a slíbila přinést i manželovy písemné pozůstalosti (ale s těmito jsem se nesetkal).

P. Šuránek nechal kříž opravit a umístit v kapli sv. Antonína na Blatnické hoře. Jen trosky z kaple sv. Floriána ční nad Bzencem jak „památník“ lidské zloby.

Z předání kříže učinil P. Šuránek zápis a na spodní část listu dopsal. „Přijde-li čas, vraťte ho“.

Požádal jsem patera Stodůlku o vrácení kříže. I když se s ním určitě farnost jen těžce loučila, naplnili přání předchůdce a dne 1. května 2018 vykonali pouť z Blatnice do Bzence a kříž přinesli nejprve do kostela sv. Jana Křtitele a po mši svaté a občerstvení na faře, se vydali na poslední cestu ke kapli. Zde mně pater Stodůlka symbolicky i fyzicky kříž předal. Naši farníci ho pak přinesli do kaple sv. Floriána a Šebestiána. Byla to silně dojemná chvíle pro všechny přítomné.

Ta čtvrtá záležitost je právě spojena se vzpomínkami otce Šuránka. Uvedl, že s písemnostmi se už nesetkal. A právě v polovině loňského roku mě navštívil bývalý předseda MěstNV p. Vaculík a přinesl papírovou krabici. Dostal ji od syna Bezchlebů, Josefa, při jedné z návštěv v jeho domě. Krabici doma odložil. Když jsme začali kapli stavět, tak nahlédl do krabice a zde byly písemné materiály z r. 1924, které předci uložili do kaple. Šlo o Pamětní listinu o kapli sv. Floriána na Starém hradě ve Bzenci, Zápis na pergamenu z roku 1924, Bilanční účty Spořitelny Bzenec za r. 1923, Soupis týdenních trhů v srpnu 1924, Přehled židovských svátků. Bylo to příjemné překvapení. Tyto materiály opět budou mít své místo zde v kapli.

Posledním přínosem do mozaiky je věnování movitého a nemovitého majetku rodiny Novákovy z Bzence (formou závěti) na výstavbu kaple sv. Floriána a Šebestiána. Obnos z přijatého daru významně snížil náklady z rozpočtu města Bzenec.

Když už jsem u čísel tak Vám chci sdělit, že celkové náklady na výstavbu kaple, včetně víceprací a opravy hotařského domku jsou 16 mil. Kč. Částka byla uhrazena zhotoviteli z rozpočtu města, daru od rod. Novákovi a darů od občanů (formou sbírky). Obdrželi jsme i finanční dary od občanů z jiných měst. Za všechny dary děkujeme a v tomto okamžiku vidíte, že byly správně investovány a naplnili jsme tak přání mnoha občanů.

Přichází chvíle, kdy chci poděkovat těm, kteří dílo fyzicky vytvořili:

Firmě MSO Kyjov za stavební práce a zabezpečení koordinace subdodavatelů

Firmě Izolmont Františka Dvořana st. - za zhotovení střechy a bání na věži, vč. oplechování

Montážím Hapla za zhotovení zábradlí v kapli

Ing. Romanu Ostrézi za zhotovení cyrilometodějského kříže na střechu kaple

Akademickému sochaři Jiřímu Fuchsovi, který zhotovil, a věnoval sochu sv. Floriána, která je umístěna v kapli

Panu Bedřichovi Vašíkovi za zhotovení sochy sv. Floriána před kaplí

Panu Josefu Krososkovi za zrestaurování sochy Panny Marie

Panu Karlu Nevřivému za výmalbu kaple a impregnaci podlah

Firmě Elcomt Tomáše Madaje za zabudování zabezpečovacího systému (kamer)

Statikovi panu Ing. Jiřímu Ilčíkovi

Stavebnímu dozoru paní Ing. Kateřině Miholové ze společnosti DEA Brno

Panu Miroslavu Horkému za osázení zeleně kolem kaple

Firmě SWIETELSKY za úpravu přístupové cesty ke kapli

Panu Josefu Brhelovi, investičnímu technikovi města a ing. Ivanovi Černému, 1. místostarostovi za každodenní dohled a koordinaci činností na stavbě. Děkuji i všem pracovníkům Služeb města Bzence a pracovníkům Městského úřadu Bzenec.

A na závěr tomu, u koho práce začínaly, a to u projektanta a jednoho z iniciátorů celé akce panu Ing. Marku Fialovi. Po celou dobu stavby dohlížel a doporučoval jak dál.

DÍLO SE PODAŘILO, ALE JEŠTĚ NEJSME U KONCE.

Čeká nás vybudování schodů mezi vinicí, jako další přístupová cesta ke kapli, dokončení kulturního areálu pod kaplí (lavičky, pevná plocha pro vystupování kulturních těles, ohniště, sociální zařízení a bufet). Pak teprve budeme moci říci, že je hotovo.

Mým přáním je, aby se toto místo stalo místem setkávání nejen našich spoluobčanů, ale i turistů z celé ČR. Aby se zde stále něco dělo (výstavy, koncerty, přednášky, kulturní programy). A abychom navázali na tradice církevní a každý rok na svátek sv. Floriána (patrona hasičů) se zde sešli a byla sloužena mše svatá. Možná navrátíme i tradici bzenecké pouti, při svátku Panny Marie Nanebevzaté a bude se slavnostní mše sloužit zde. Tím naplníme odkaz našich předků.

V pamětní listině Z R. 1924 je napsáno:

KÉŽ KAPLE SV. FLORIÁNA NA PAMÁTNÉM STARÉM HRADĚ ZŮSTANE PO MNOHÁ STALETÍ OZDOBOU MĚSTA BZENICE A SVĚDKYNÍ JEHO ROZKVĚTU A ŠŤASTNÉ BUDOUCNOSTI CELÉHO NAŠEHO NÁRODA.

A na další listině je závěr:

NECHŤ JASNÉ ZDI JEJÍ ZÁŘÍ DO OKOLÍ PO VĚKY, AŽ ZŮSTANE PAMÁTKOU NA DOBY ZLÉ I DOBRÉ, AŽ KYNE POVŽDY LIDU SVOBODNÉMU V OSVOBOZENÉ VLASTI.

Děkuji Vám za pozornost.

Žádám Vás otče biskupe, abyste se ujal slova a po bohoslužbě následně naši obnovenou kapli požehnal.

Děkuji Vám otče biskupe za požehnání kaple.

V této vzácné chvíli chci vzpomenout i našeho kronikáře a současně vedoucího spolku Starý Bzenec pana Petra Janovského. Jemu i celé partě děkuji za velké úsilí, které věnují studiu historie města a prováděním zápisů na webové stránky. Patříme v tomto směru mezi špičku v ČR. Pánové Petr Janovský, Jaroslav Janovský, Jiří Tvarůžek, Milan Řihánek, Jan Kordas byli v měsíci prosinci 2017 odměněni Cenou starosty města. I dnes pro Vás připravili v kapli výstavku fotografií z historie kaple, na kterou Vás po skončení slavnostního obřadu zvu.

Ted' má prostor SPS Jaroslav.

(píseň Svatý Floriánku)

Slavnostní otevření kaple je u konce. Začíná prohlídka kaple. Pozvané hosty zvu ke slavnostnímu obědu do hotelu Lidový dům a ve 12 hodin začne kulturní program na náměstí.

Všem přítomným děkuji za účast a věřím, že to není poslední návštěva.